

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobců **a) J. T. a b) L. T.**, zast. JUDr. Miloslavem Noskem, advokátem se sídlem v Semilech, Nádražní 24, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, se sídlem v Liberci 2, U Jezu 642/2a, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2012, čj. OD 864/2012-2/280.9/JK, KULK 57722/2012, **t a k t o :**

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2012, čj. OD 864/2012-2/280.9/JK, KULK 57722/2012, se z r u š u j e a věc se mu v r a c í k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobcům náklady řízení v částce 28.202,- Kč k rukám jejich zástupce JUDr. Miloslava Noska, a to do osmi dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Obecního úřadu Horní Branná (dále také jen "prvostupňový orgán" nebo „silniční správní úřad“) ze dne 24. 2. 2012, čj. 831/2011-74M, ve věci omezení veřejného přístupu na účelovou veřejně přístupnou komunikaci na p. p. č. 2401/14 v kat. úz. Horní Branná.

V jeho odůvodnění v reakci na odvolací námitky žalobců uvedl, že vlastnické právo ke komunikaci na p. p. č. 2401/14 jim nebylo rozhodnutím prvostupňového orgánu jako vlastníkům nijak odepřeno. Připomněl, že si byli při jeho koupi vědomi způsobu jeho využití uvedeného v katastru nemovitostí jako ostatní komunikace, druh pozemku – ostatní plocha. Silniční správní úřad ze současné délky této komunikace uznal jako neveřejnou její část v délce 64 m, neboť v tomto úseku jsou sousedící pozemky dostupné z jiných míst a není nutné z dané komunikace přístup zachovávat.

Dále uvedl, že přístup na pozemek p. p. č. 2401/12 z místní komunikace neexistuje. Je přístupný pouze z účelové komunikace, neboť ve směru od místní komunikace je terénní vlna s břehem a ze strany pozemku p. p. č. 1771/4 jsou vzrostlé břízy, které brání vjezdu na tento pozemek.

Pokud jde o přístup do vikýře u nemovitosti čp. 189, který byl a stále je pouze z účelové komunikace na p. p. č. 2401/14, tuto možnost je nutno dle žalovaného vlastníkově zachovat, přičemž v daném místě vlastníci komunikace p. č. 2401/14 nejsou a nebudou nijak zvlášť omezováni. Žalovaný konstatoval, že není možné jedno vlastnické právo zaměňovat za jiné, kterým by byla omezena obsluha nemovitosti čp. 189 co do využití přístupu a umístování materiálu do podkroví funkčním vikýřem. Přístup k čp. 189 na st. p. č. 220 a pozemkům p. p. č. 155 a 2401/11 je z místní komunikace, avšak původní část domu s částečně dřevěnou přístavbou seníku či kolny je směřována až do kraje k pozemku účelové komunikace s jediným vhodným přístupem do podkroví, který není přístupný jinak.

Žalovaný uzavřel, že prvostupňový orgán rozhodl a určil, kde se daná účelová komunikace vyskytuje a kde nikoliv a také určil, ve kterém úseku zůstává její veřejné užívání a ve kterém se veřejný přístup omezuje, a to v souladu s původní žádostí vlastníků této komunikace a též v souladu s předchozím rozsudkem krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočkou v Liberci, který se již touto věcí dříve zabýval.

Včas podanou žalobou se žalobci domáhali přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí, navrhli jeho zrušení a vrácení věci žalovanému, jakož i zrušení jemu předcházejícího rozhodnutí ve výroku o omezení přístupu na účelovou komunikaci na p. p. č. 2401/14 v kat. úz. Horní Branná. Mají zato, že přístup má být omezen pouze na vlastníky domu čp. 409.

Namítají, že v projednávané věci správní úřady obou stupňů porušily zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), konkrétně jeho ustanovení § 2 a § 7. Nejsou totiž schopny přijmout myšlenku, že oprávněným zájmem vlastníka je ochrana subjektivního vlastnického práva.

Připomněli, že z judikatury správních soudů plyne, že existence veřejné účelové komunikace je nesporným zásahem do subjektivních vlastnických práv, a proto nelze připustit, aby bylo takové právo omezováno více, než je přísně účelné a že omezit vlastnické právo lze v takovém případě jen z důvodu naléhavé komunikační potřeby. Žalovanému proto vytýkají, že neakceptuje všeobecně zastávaný názor, že omezení vlastnického práva existencí účelové komunikace přístupné jiným osobám je na

místě pouze tehdy, pokud tyto osoby svou komunikační potřebu žádným jiným způsobem uskutečnit nemohou.

Dle žalobců správní orgány nesprávně dovodily, že existence vikýře na střeše domu čp. 189, orientovaného k panelové komunikaci na p. p. č. 2401/14, vytváří stav nutné a nenahraditelné komunikační potřeby, a že by se vlastník tohoto objektu musel vzdát svých práv ve prospěch vlastníků účelové komunikace. S tím žalobci vyslovili nesouhlas, neboť vlastník domu čp. 189 pouze případné věci skladované na půdě bude muset vynést po schodech zevnitř domu a nebude je moci skládat z komunikace na p. p. č. 2401/14. Dodali, že po celou dobu řízení tento vlastník neuvedl jeden konkrétní případ, že by vikýř skutečně použil, přičemž jeho dům i přilehlý pozemek je obslužen dopravně naprosto komfortně z místní komunikace na p. p. č. 2401/7.

Stejnou argumentaci žalobci vznášejí i ve vztahu k pozemku p. p. č. 2401/12. Jedná se o dlouhý úzký pozemek, jehož vlastníkem je obec, a který jedním koncem rovněž přiléhá k místní komunikaci na p. p. č. 2401/7 a je tedy z této komunikace dopravně obslužen. Jestliže žalovaný uvádí, že v tomto přístupu brání jakási terénní vlna, tak ta sama je pozemkem p. p. č. 2401/12. Obslužná místní komunikace na p. p. č. 2401/7 sahá až k okraji tohoto pozemku a vlastník má na výběr, zda využije panelovou vozovku nebo vyštěrkované koleje. Přitom zdůraznili, že vzhledem ke tvaru pozemku na něj žádnými většími než zahradnickými mechanismy vjíždět nelze a že pozemek je nevyužitelný k jinému účelu než jako travní plocha. Jediný vlastnický výkon, který na něm lze uskutečnit, je pravidelné sekání trávy a tomuto účelu dopravní obsluha z místní komunikace zcela vyhovuje.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, zopakoval argumentaci v něm uvedenou a navrhl zamítnutí žaloby. Připomněl, že účelová komunikace existuje v délce cca 65 m, ale její veřejné užívání je omezeno na délku pouhých 36 m, a to z důvodu, že je její užívání nutno zachovat jak pro vlastníky parcely p. č. 2401/12 a domu čp. 189 na st. p. č. 220 a pro vlastníky p. č. 155, tak samozřejmě pro žalobce jako vlastníky komunikace p. č. 2401/14 a přilehlých pozemků. K požadovanému zrušení veřejného přístupu na uvedenou účelovou komunikaci uvedl, že nikdo nemůže na majiteli nemovitosti čp. 189 požadovat, aby natrvalo omezil svá letitá práva přístupu k vikýři, kam lze z povozu skládat zemědělské výpěstky, plodiny, či seno a slámu, příp. dlouhé předměty jako trámký či prkna. Přístup do vikýře kolny z veřejné komunikace proto nelze považovat za pohodlí a komfort. Omezení přístupu by naopak znamenalo omezení trvalých práv ostatních uživatelů komunikace na úkor vylepšení komfortu žalobců. Obdobné je to i při obhospodařování pozemku p. p. č. 2401/12. V žádném případě se dle žalovaného nejedná o zkrácení cesty, ale o trvalou potřebu přístupu na sousedící pozemky a budovy.

Při jednání soudu konaném dne 18. března 2014 setrvaly obě strany sporu na svých argumentech a procesních návrzích.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a žalobu shledal důvodnou.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že silničnímu správnímu úřadu byla podána již dne 25. 11. 2003 žádost, ve které vlastník parc. č. 2401/14 v kat. území Horní Branná požadoval zneveřejnění této soukromé komunikace z důvodu zabezpečení soukromí návštěvníků a chránění intimních míst domu čp. 409 a z důvodu zabránění útěku psa mimo hranici pozemku. Žádost podal ještě právní předchůdce žalobců M. Š.

Ve věci rozhodování o zmíněné žádosti bylo postupně vydáno a následně zrušeno několik rozhodnutí, dvakrát ve věci rozhodoval i Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka Liberec. O zmíněné žádosti naposledy rozhodl silniční správní úřad tak, že výrokem I. určil, že v kat. území Horní Branná se na pozemku p. p. č. 2401/14 v úseku 0-65 m ve směru od napojení na místní komunikaci p. p. č. 2401/17 nachází zpevněná panelová a účelová komunikace šíře 3 m, využitelná pro vozidla a chodce pro účely dopravy. Současně uvedl, že v úseku 65-100 m nejde o účelovou komunikaci, protože je neprůjezdná a zarostlá náletovými dřevinami. Výrokem II. omezil veřejný přístup na uvedenou veřejně přístupnou účelovou komunikaci, avšak s výjimkou úseku 0-36 m od napojení na místní komunikaci p. p. č. 2401/7, který jsou oprávněni pro účely cesty (dopravní obsluhy) používat uživatelé nemovitostí sousedících s tímto úsekem, a to vlastníci p. p. č. 2401/12, domu čp. 189 na a se st. p. č. 220 a p. p. č. 155.

Rozhodnutí tak deklaruje, že komunikace na p. p. č. 2401/14 (pozn.: všechny uváděné nemovitosti se nacházejí v kat. území Horní Branná, proto již nebude tento údaj dále uváděn) je pouze v části 0-65 m účelovou komunikací a dále stanoví, že se na ní omezuje veřejný přístup kromě úseku 0-36 m, který jsou nadále oprávněni pro účely dopravní obsluhy užívat pouze 3 subjekty, a to vlastníci pozemku na kterém se účelová komunikace nachází (tj. žalobci) a dále vlastník domu čp. 189 se st. p. č. 220 a p. p. č. 155 (tj. R. K.) a vlastník p. p. č. 2401/12 (tj. obec Horní Branná).

Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci odvolání, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím potvrzeno.

Žalobci se žalobou (obdobně jako již v odvolání) domáhají toho, aby byl přístup omezen pouze na vlastníky domu čp. 409 (jehož jsou v současnosti vlastníky). Účastníci tedy v zásadě vedou spor o to, zda v případě dvou subjektů (vlastníka domu čp. 189 se st. p. č. 220 a p. p. č. 155 a vlastníka p. p. č. 2401/12), kterým nebyl omezen přístup na účelovou komunikaci na p. p. č. 2401/14 v úseku 36 m, je splněna podmínka nutné komunikační potřeby.

Dle § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích se pozemní komunikací rozumí dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti. Pozemní komunikace se dělí do čtyř kategorií, a to na dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace. Účelovou komunikací je dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích taková pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků.

V případě veřejně přístupné účelové komunikace jsou tedy soukromá práva vlastníka takové komunikace omezena veřejnoprávním institutem obecného užívání pozemní komunikace. Podstatné přitom je, zda tento pozemek splňuje veškeré znaky veřejně přístupné účelové komunikace uvedené v § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.

V daném případě dospěly správní orgány k tomu, že předmětná komunikace na p. p. č. 2401/14 je v úseku 0-65 m účelovou veřejně přístupnou komunikací (výrok č. I rozhodnutí silničního správního úřadu), tedy že jsou naplněny její znaky definované zákonem, tj. zřetelnost a stálost v terénu a plnění komunikačního účelu, i znaky dovozované judikaturou, tj. souhlas vlastníka s obecným užíváním cesty veřejností a nutná komunikační potřeba. Proti výroku č. I. žádné žalobní námitky vzneseny nebyly. Námitky směřují jen proti výroku č. II., kterým byl na takto specifikovanou veřejně přístupnou účelovou komunikaci omezen přístup. Krajský soud se proto mohl zabývat přezkoumáním zákonnosti pouze výroku č. II.

Dle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích může příslušný silniční správní úřad na návrh (pozdější úprava používá termín „žádost“) vlastníka účelové komunikace a po projednání s příslušným orgánem Policie České republiky upravit nebo omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytné nutné k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka.

Z uvedeného vyplývá, že užívání veřejně přístupné účelové komunikace tak může být za určitých podmínek omezeno, a to způsobem předvídaným v § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, tedy rozhodnutím silničního správního úřadu na návrh vlastníka účelové komunikace, pokud je to nezbytné k ochraně jeho oprávněných zájmů. V řízení o návrhu na omezení přístupu na veřejně přístupnou účelovou komunikaci pak musí silniční správní úřad přihlížet rovněž k oprávněným zájmům dosavadních uživatelů dané komunikace, zejména těch, kteří ji využívají pro přístup ke svým nemovitostem či pro něž možnost užívání dané komunikace podmiňuje způsob využití jejich pozemků (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, čj. 6 Ans 2/2007-128, dostupný na www.nssoud.cz).

Při posouzení návrhu na omezení užívání předmětné veřejně přístupné účelové komunikace tak musí správní úřad nejprve zkoumat, zda je splněna zákonná podmínka nezbytnosti nutné ochrany oprávněných zájmů vlastníka komunikace, tj. žalobců (v době vydání rozhodnutí). V posuzované věci žádal o omezení užívání předmětné komunikace ještě právní předchůdce žalobců M. Š., a to žádostí ze dne 25. 11. 2003. V ní požadoval zneveřejnění předmětné komunikace z důvodu zabezpečení soukromí návštěvníků a chránění intimních míst domu čp. 409 a z důvodu zabránění útěku psa mimo hranici pozemku. Teprve po zhodnocení nezbytnosti ochrany oprávněných zájmů vlastníka komunikace (v době rozhodování správních orgánů však již byli vlastníky žalobci) je pak dále nutno přihlížet i k oprávněným zájmům dosavadních uživatelů dané komunikace.

Jak je zřejmé z rozhodnutí prvostupňového orgánu i rozhodnutí žalovaného, oba správní orgány se poté, co vyřešily otázku, v jakém úseku je předmětná komunikace na p. p. č. 2401/14 účelovou veřejně přístupnou komunikací, zaměřily dále již jen na posouzení oprávněných zájmů dosavadních uživatelů dané

komunikace, aniž by se předtím vůbec zabývaly nezbytností nutné ochrany oprávněných zájmů vlastníka komunikace, tj. žalobců. V rozhodnutí orgánu prvního stupně je pouze konstatováno, že zmíněná žádost „nebyla nikdy blíže upřesněna a specifikována“ a ve vztahu k oprávněnosti zájmů vlastníků pak pouze uvedeno, že v zásadě bylo žádosti o zneveřejnění veřejné komunikace z důvodů uvedených v žádosti vyhověno. Při jednání soudu krajský soud ověřil, že původní žádost z roku 2003, ve které bylo pro omezení přístupu na komunikaci argumentováno i zabezpečením soukromí návštěvníků čp. 409 (v té době penzionu, ten však žalobci již neprovozují), skutečně v průběhu doby nebyla nijak měněna. Správní orgány tak nejen, že přezkoumatelným způsobem nehodnotily nezbytnost nutné ochrany oprávněných zájmů žalobců (vlastníků předmětné komunikace), ale navíc, jestliže silniční správní úřad obecně konstatoval, že žádosti vyhověl z důvodů v ní uvedených, vyhověl žádosti i z důvodu, který již v době jeho rozhodování nebyl zřejmě ani aktuální. Uvedený nedostatek činí rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Dlužno podotknout, že námítky žalobců soustřeďující se pouze na argumentaci v tom směru, že omezit vlastnické právo existencí účelové komunikace přístupné jiným osobám lze tehdy, pokud tyto osoby nemohou svou komunikační potřebu uskutečnit žádným jiným způsobem, byly zcela zásadní při zodpovězení otázky, zda (příp. v jaké části) je či není komunikace na p. p. č. 2401/14 účelovou veřejně přístupnou komunikací. Ta však byla již pravomocně zodpovězena výrokem č. I. rozhodnutí silničního správního úřadu. Pro napadený výrok č. II. zmíněného rozhodnutí, tj. pro navazující a následně řešenou otázku omezení přístupu na výrokem č. I. definovanou veřejně přístupnou účelovou komunikaci, by proto žalobci měli zaměřit pozornost i na prokazování nutnosti ochrany jejich oprávněných zájmů.

S ohledem na shora uvedené krajský soud zrušil napadeného rozhodnutí pro vady řízení a vrátil věc žalovanému v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázána právním názorem soudu v tomto rozsudku vysloveným (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byli úspěšní žalobci, krajský soud jim proto přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v náhradě zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 x 3.000,- Kč a náhradě nákladů právní služby poskytnuté advokátem, jehož odměna vychází z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Ten učinil za žalobkyni a) ve věci 3 úkony právní služby ve snížené sazbě po 2.480,- Kč (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a účast při jednání soudu). K tomu má nárok na úhradu paušální náhrady hotových výdajů po 300,- Kč (§ 9 odst. 3 písm. f) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za žalobce b) učinil ve věci stejné úkony jako za žalobkyni a), proto náhrada nákladů právní služby ve vztahu k němu představuje stejné položky. V souvislosti s účastí při jednání u soudu je dalším nákladem zastoupení náhrada za promeškaný čas dle § 14 odst. 3 advokátního tarifu v rozsahu šesti půlhodin (po 100,- Kč za každou půlhodinu) a náhrada cestovních nákladů za cestu osobním automobilem zn. NISSAN, reg. zn. 3L3 7686, ze Semil do Hradce Králové a zpět v délce 158 km, tj.

cestovní náklady v celkové výši 1.079,- Kč. Navýšení odměny zástupce žalobců jako plátce DPH činí 5.073,- Kč (§ 14 advokátního tarifu).

Krajský soud uložil shora vyčíslené náklady zaplatit k rukám zástupce žalobce, neboť jde o advokáta (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 25. března 2014

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu